

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:	Ons kenmerk: 80726
Uw kenmerk:	Contact: C. Kolf C. Kolf
Bijlage(n): -	Doorkiesnr: 0180-451286
	E-mailadres: k.kolf@bar-organisatie.nl
	Datum: 2 maart 2021

Betreft: Raadsinformatiebrief voorlopige duiding herijking gemeentefonds 2023

Geachte raadsleden,

Inleiding

In deze brief gaan we in op de voorlopige uitkomsten van het herijkingsonderzoek gemeentefonds die 2 februari jl. door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) openbaar zijn gemaakt. ([Syntheserapport herijking verdeling gemeentefonds | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)). In aanvulling op de door ons geschetste stand van zaken van het nieuwe verdeelstelsel in onze raadsinformatiebrief van de decembercirculaire 2020 (RIB 26 januari 2021) geven wij in deze brief een nadere korte duiding op de voorlopige uitkomsten voor Albrandswaard.

Kernboodschap

Nu de eerste contouren van de herijking zichtbaar worden en er voor Albrandswaard een (licht) negatief beeld uit naar voren komt willen wij benadrukken dat het allemaal nog om voorlopige informatie gaat. Indicatief gaat het voor ons om een min van per saldo tussen de € 0 en -/- € 25 per inwoner. Deze eerste uitkomsten geven uiteraard een eerste richting aan maar zeggen nog helemaal niets over de definitieve uitkomst per 2023. Er zijn nog veel onzekerheden en aandachtspunten die wij hieronder nader duiden.

Nadere duiding op voorlopige uitkomsten

- Adviesaanvraag over de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is op 2 februari jl. door het ministerie van BZK mede namens staatssecretaris van Financiën aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) verstuurd.
- Gelijktijdig zijn ook de voorlopige uitkomsten per gemeente openbaar geworden. Op de website van de rijksoverheid zijn veel stukken gepubliceerd. Verwijzing naar: [adviesaanvraag ROB](#).
- Na ontvangst van het ROB-advies (streven medio april a.s.) zal BZK naar verwachting de VNG na de meivakantie 2021 om advies vragen.
- De herverdeeffecten zijn uitgedrukt in een bedrag per inwoner. Het gaat daarbij om de optelsom van sociaal domein, klassiek domein en inkomstenverevening.
- Ook voor het Woonplaatsbeginsel wordt een bedrag per inwoner genoemd. Belangrijk is te weten dat hier ook mutaties in lasten tegenover zullen staan die nu niet bekend zijn.
- De voorlopige uitkomsten vloeien voort uit onderzoeksgegevens 2017. Deze uitkomsten worden nog geactualiseerd wat zal leiden tot verschuiving in de herverdeeffecten. De VNG-consultatie zal plaatsvinden op basis van deze geactualiseerde maatstafgegevens en een geactualiseerde omvang van de clusters waaruit de verdeling is opgebouwd.

- Het volgende kabinet neemt een besluit over de invoering van de nieuwe verdeling per 2023. De herverdeeleffecten zullen op een nader te bepalen moment definitief worden vastgesteld. Naast het gebruik van de meest actuele maatstafgegevens verwerken de fondsbeheerders dan de budgetmutaties (de zogenaamde taakmutaties) die in de periode tussen onderzoek en invoering van de nieuwe verdeling (2017-2022) hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden. Deze mutaties dienen immers ook volgens het nieuwe verdeelmodel te worden verdeeld.
- Op de definitieve stand van de herverdeeleffecten wordt ook het ingroeipad gebaseerd. Het ingroeipad van maximaal € 15 per inwoner per jaar, zowel bij voordeel- als nadeelgemeenten met een negatieve respectievelijk positieve suppletie. Voor nu is deze gemaximeerd op de jaren 2023 t/m 2026, ofwel $4 \times € 15 = € 60$ per inwoner. Evaluatie verdeelmodel in 2025 met ingangsdatum 1-1-2027. Eventueel dan doorzetten van het ingroeipad.
- Het ingroeipad heeft geen betrekking op beschermd wonen, dat heeft een eigen ingroeipad van 10 jaar. Dit geldt ook voor de effecten van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet.
- Het verdeelvoorstel is volgens de fondsbeheerders een verbetering ten opzichte van de huidige verdeling, maar zij constateren ook dat de nieuwe verdeling geen oplossing is voor alle knelpunten in de bestuurlijke- en financiële verhouding. De ROB is gevraagd om daarop en op enkele specifieke punten te reflecteren. Het gaat uiteindelijk om een goede balans tussen ambities op maatschappelijke opgaven en het daartoe ter beschikking staande instrumentarium en middelen voor gemeenten. Het besluit tot invoering van de nieuwe verdeling moet dan ook in dit bredere perspectief geplaatst worden. Het is wenselijk dat een volgend kabinet een integraal besluit neemt over de diverse aspecten, waaronder dit verdeelmodel. De fondsbeheerders verzoeken de ROB om hun advies vanuit dit bredere perspectief te geven.
- De herverdeeleffecten zijn het gevolg van keuzes die gedurende het proces zijn gemaakt in het benaderen van de kosten van gemeenten en het verevenen van eigen inkomsten. In een aantal gevallen leidt het voorstel tot forse nadelige effecten bij gemeenten. De ROB merkte eerder op dat in het uiterste geval middelen voor specifieke gemeenten moeten worden afgezonderd als het niet in de rede ligt dat gemeenten de effecten zelf kunnen opvangen. Dit wordt nader onderzocht.
- Het uitgangspunt van de VNG is om zo snel mogelijk overgaan tot een nieuwe betere verdeling, maar de financiële positie van gemeenten moet substantieel verbeterd worden voordat een nieuwe verdeling ingevoerd kan worden. Zonder gelijktijdige vergroting van de omvang dreigt dit een herverdeling van grote tekorten te worden. Het kabinet kon (of wilde) de koek niet vergroten. Zie link [VNG ledenbrief](#) voor start consultatie. Vanwege de nog lopende gesprekken over de tekorten van gemeenten op jeugd heeft het kabinet dan ook besloten de invoering van de nieuwe verdeling aan het volgende kabinet te laten. Daarom heeft de minister van BZK in december 2020 aangegeven dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023.
- Samenvattend ziet het proces van de herijking er momenteel als volgt uit: medio april streven afronden advies ROB. Februari-maart: Ambtelijke informatiesessies en na de meivakantie 2021: bestuurlijke consultatie VNG. Mei/juni 2021: advies VNG gereed.

Gemeente Albrandswaard

- Het VNG-bestuur heeft na afloop van de Algemene ledenvergadering op 12 februari jl. het kabinet een brief gestuurd waarin staat dat als het kabinet niet op korte termijn gemeenten tegemoetkomt, het VNG-bestuur medio juni in overleg met alle gemeenten zal gaan besluiten welke stappen gemeenten gaan zetten in strijd tegen de 'disbalans tussen enerzijds de wettelijke verantwoordelijkheden en anderzijds de niet-toereikende financiële middelen'. Zie website VNG: [Gemeenten steunen VNG-inzet voor kabinetsformatie | VNG](#)
- Gemeenten hebben tijdens de Algemene ledenvergadering van de VNG van 12 februari jl. massaal hun steun gegeven aan de VNG-resolutie 'Herstel van bestuurlijk en financieel vertrouwen'. Kern van die resolutie is dat de financiële positie van gemeenten eerst op orde moet zijn, voordat met een nieuw kabinet afspraken gemaakt kunnen worden over betrokkenheid van gemeenten bij de ambities van het nieuwe kabinet. Ook moeten de bestuurlijke verhoudingen worden hersteld. Om acute zorgen te verlichten, moet het kabinet voor dit jaar en volgend jaar ook in de buidel tasten. Er zijn tal van moties aangenomen die allemaal draaien om meer geld voor gemeenten, zoals afschaffing van de opschalingskorting, afschaffing van het Wmo-abonnementstarief (of compensatie van het Wmo-nadeel) en structureel 1,7 miljard euro extra voor de jeugdzorg. Ook wordt aangedrongen op volledige compensatie van de kosten om gemeenten hun regierol te kunnen laten vervullen in het Klimaatakkoord. De VNG vindt het voor dit moment nog onverstandig om aan te geven wat exact het moment is om van de onderhandelingstafel met het Rijk weg te lopen. De VNG streeft ernaar om nog in februari afspraken met het kabinet te maken over het oplossen van de incidentele en structurele financiële problemen.

Vervolg

Na de consultatie door het ROB zullen wij inhoudelijk kijken hoe navolgbaar de uitkomsten voor Albrandswaard zullen zijn. We benadrukken dat we ons zorgen maken over de eerste uitkomsten en de toekomstige financiële ontwikkeling, zoals we al eerder hebben aangegeven middels signalen richting Den Haag. Zodra de uitkomsten meer duidelijk zijn zullen wij ons beraden welke positie wij in gaan nemen en of wij een reactie richting VNG en/of overige betrokken partijen gaan meegeven. Wat het financieel kan betekenen zullen wij op basis van de meest actuele situatie voor dat moment meenemen in de Voorjaarsnota bij de nieuwe (meerjaren)begroting 2022 in relatie tot de reeds opgenomen risico's rond de herijking.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Hans Cats

drs. Jolanda de Witte